

Knooppunten

Inhoud

- Inleiding
- Wat is een knooppunt
  - Gekwalificeerd Twiin Knooppunt (GTK)
  - Decompositie van een knooppunt
  - Een knooppunt ontzorgt
  - Voorbeelden van een Gekwalificeerd Twiin knooppunt

Inleiding

Hoe meer zorgorganisaties of zorgverleners met anderen gaan samenwerken in een keten of netwerk, hoe meer relaties er tussen verschillende participanten ontstaan. Daarbij worden gegevens en informatie gedeeld en uitgewisseld, gemeenschappelijke diensten en voorzieningen gebruikt en afspraken gemaakt. Dat uit zich in allerlei relaties die tussen die organisaties liggen. Die relaties zijn bestuurlijk, organisatorisch, juridisch, procesmatig, semantisch en technisch van aard. Over alle lagen van het interoperabiliteitsmodel. Deze situatie kan zich al snel ontwikkelen tot een complexe situatie met allerlei zorgaanbieders, verschillende processen, informatiestromen en infrastructures en koppelpunten. Om deze complexiteit te beheersen is een overstijgend afsprakenstelsel nodig en een ontzorgpunt voor zorgaanbieders. Dit ontzorgpunt noemen we binnen Twiin een knooppunt. Knooppunten en gemeenschappelijke voorzieningen spelen een centrale rol binnen het Twiin afsprakenstelsel. Knooppunten zijn geen doel op zich, maar een middel om invulling te geven aan de doelstelling van Twiin.

De begrippen knooppunt en gemeenschappelijke voorzieningen zijn geïnspireerd op de visie op zorginfrastructures (Mallie e.a. 2019), maar ook op oplossingen in het buitenland, zoals Carequality (2019) en TEFCA (2019) in de USA of ELGA (2017) in Oostenrijk. Door knooppunten en gemeenschappelijke voorzieningen te implementeren wordt ook invulling gegeven aan samenhang en het hergebruik van bestaande netwerken.

Knooppunten past bij Nederland!

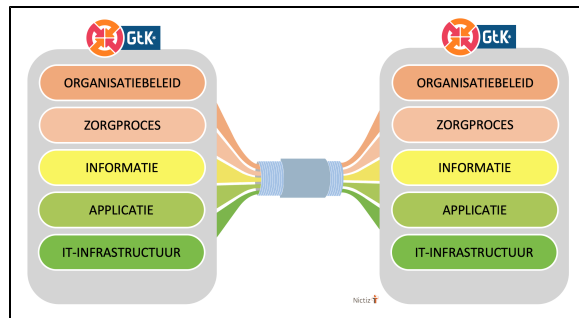
De Nederlandse zorg is organisatorisch sterk versnipperd. Vanuit de patiënt gezien is er alleen een relatie met een zorgaanbieder. Er is een ontwikkeling gaande richting keten- en netwerkzorg waarbij je als patiënt met meerdere zorgaanbieders te maken krijgt. Bij dit gebrek aan organisaties van zorg op instellingsoverstijgend niveau ontstaan samenwerkingsverbanden, waarin meerdere instellingen participeren. Deze behoefte aan samenwerking in de zorg leidt tot de behoefte aan beschikbaarheid van informatie over instellingsgrenzen heen, ten behoeve professionals én patiënten binnen de zorgprocessen. Vanuit deze behoefte tot beschikbaarheid van informatie zijn in de praktijk vele lokale en regionale oplossingen ontstaan. Op nationaal niveau is daardoor een lappendeken van deeloplossingen ontstaan die niet of nauwelijks met elkaar kunnen uitwisselen. Twiin brengt deze diverse deeloplossingen zodanig met elkaar in verband, dat het de idealen van continuity of care en transparantie voor de patiënt ook over de grenzen van de deeloplossingen heen dichterbij brengt. Als een eerste stap naar de toekomst van organisatie van zorg om de patiënt heen in plaats van dat de zorg van de patiënt om de zorgorganisaties heen.

Wat is een knooppunt

Een knooppunt is in de context van Twiin een dienstverlener een samenwerkingsorganisatie van de aangesloten deelnemers, om kennis expertise, resources en techniek met elkaar te delen voor het veilig delen en/of uitwisselen van gegevens.

Gekwalificeerd Twiin Knooppunt (GTK)

Een knooppunt dat wil participeren in Twiin kan aansluiten op het Twiin netwerk door toe te treden tot het Twiin afsprakenstelsel. Het knooppunt zal zich hiervoor eerst moeten kwalificeren door te voldoen aan de aansluitvoorwaarden voor één of meer Twiin zorgtoepassingen. Na kwalificatie verkrijgt het knooppunt het label 'Gekwalificeerd Twiin Knooppunt' of kortweg 'GtK'. Een GtK moet worden gezien als een rol die een dienstverlener vervult in het kader van Twiin met bijbehorende verantwoordelijkheden. Een knooppunt dat het label GTK draagt heeft op alle lagen van het interoperabiliteitsmodel afspraken gemaakt met Twiin, de op het knooppunt aangesloten zorgaanbieders en aanbieders van gemeenschappelijke voorzieningen conform het Twiin afsprakenstelsel.

In het afsprakenstelsel van Twiin is onder andere beschreven hoe het uitwisselen en/of beschikbaar stellen plaats vindt en op welke wijze, gebruikmakend van internationale standaarden. Dit zijn eisen aan het knooppunt. Het knooppunt vertaalt eisen die betrekking hebben op de zorgaanbieder door naar afspraken met de aangesloten zorgaanbieders. Een knooppunt moet er ook voor zorgen dat de aangesloten zorgaanbieders die aan de voor hen geldende eisen voldoen. Binnen het Twiin afsprakenstelsel zijn afspraken gemaakt over:

- Organisatiebeleid: contracten, financiën, verantwoordelijkheden, aansprakelijkheid, doelstellingen, evaluatie;
- Zorgprocessen; voor zover die geraakt worden door de samenwerkingen via het knooppunt;
- Informatie: welke informatiestandaarden, welke informatie, hoe gestructureerd en hoe gecodeerd ;
- Applicatie: welke technische standaarden worden gehanteerd en welke koppelingen zijn nodig of dienen gerealiseerd te worden achter het knooppunt en tussen de knooppunten en gemeenschappelijke voorzieningen;
- IT-infrastructuur: het toezien op of ontwikkelen van een bijpassende technische infrastructuur.

Decompositie van een knooppunt

Op een [aparte pagina](#) zijn de verschillende componenten van een GTK in meer detail beschreven.

Een knooppunt ontzorgt

Het knooppunt ontzorgt de zorgaanbieder en zorgverlener bij het uitwisselen en of beschikbaar stellen van informatie met andere zorgaanbieders en zorgverleners. Het knooppunt legt geen zaken op aan de zorgaanbieder, maar wordt aangestuurd door de aangesloten zorgaanbieders.

Voorbeelden van ontzorging zijn:

- beheer en monitoring in de transmurale keten
- beheer van contracten met Twiin en overige diensten
- facilitator en regisseur bij transmurale processen
- volgen van en acteren op relevante transmurale ontwikkelingen
- vertaling van lokale (legacy) implementatie naar Twiin interfaces
- controle op patiënttoestemming

Voorbeelden van een Gekwalificeerd Twiin knooppunt

Voorbeelden van organisaties die de rol van GTK zouden kunnen vervullen, mits deze voldoen aan het Twiin afsprakenstelsel:

- Regionale samenwerkingorganisaties,
- Zorgaanbieders (in de rol van een gekwalificeerd Twiin Knooppunt),
- Categorale netwerkorganisaties zoals bijvoorbeeld BK2020
- Landelijke samenwerkingsorganisaties zoals bijvoorbeeld VZVZ / Landelijk Schakelpunt.
- Samenwerkende zorgaanbieders met een gezamenlijk uitwisselingsplatform
- Een individuele zorgaanbieder in de rol van GtK

NB: Bedrijven kunnen een leverancier zijn van producten voor het knooppunt.

Twiin stimuleert de komst en ontwikkeling van GtK's maar maakt geen GtK's zelf. Het is aan de markt om GtK's te ontwikkelen. Bovenstaande zijn slechts mogelijke voorbeelden van een GtK. We gaan graag in gesprek met potentiële GtK's.